

PROFESOR JAROSLAV ZEMÁNEK
(3. 9. 1946–18. 2. 2017)

Z Varšavy přišla smutná zpráva, že zemřel významný matematik profesor Jaroslav Zemánek.

Jaroslav Zemánek se narodil v roce 1946 ve Slaném. Od mládí projevoval velký zájem a talent pro matematiku. Pravidelně se účastnil matematických olympiád a v letech 1963 a 1964 úspěšně i mezinárodního kola. Po absolvování MFF UK pracoval v letech 1969–1982 v Matematickém ústavu ČSAV jako odborný a vědecký pracovník. Souběžně byl doktorandem prof. W. Zelazka v Matematickém ústavu Polské akademie věd, kde obhájil svou doktorskou práci v roce 1977.

Od roku 1982 pak působil v Matematickém ústavu Polské akademie věd, který je prestižním matematickým centrem. V roce 1985 se zde habilitoval a v roce 1996 se stal profesorem.

Jaroslav Zemánek je autorem celkem 74 vědeckých prací, které byly publikovány v předních mezinárodních časopisech. Jeho centrálním oborem zájmu byly Banachovy algebry, kde dosáhl hlubokých výsledků. Uvedme alespoň jeho charakteristiku komutativních algeber pomocí spektrálních vlastností nebo výsledky o idempotentech a quasinilpotentech v Banachových algebrách. Další významné výsledky se týkají konvergence výrazů typu $\lim_{n \rightarrow \infty} \|g(T^n)\|^{1/n}$, kde T je operátor v Banachově prostoru a g vhodná geometrická charakteristika operátoru (jde o analogii známého vzorce pro spektrální poloměr). Prof. Zemánek se dále zabýval numerickými obrazy operátorů, ergodickou teorií, semigrupami operátorů a v poslední době Volterrovým operátorem.

Jaroslav Zemánek byl editorem 6 matematických časopisů včetně *Czechoslovak Mathematical Journal* a *Mathematica Slovaca*. Dlouhodobě vedl seminář *Teorie operátorů* v Matematickém ústavu ve Var-

šavě a byl školitelem 7 doktorandů. Byl organizátorem četných matematických konferencí, laureátem Hlavní ceny Polské matematické společnosti a koordinátorem programu TODEQ (Marie Curie, Evropská Unie). Po celý život zůstal členem JČSMF, o jejíž činnost se vždy zajímal a úzkostlivě dbal, aby nezmeškal zaplatit včas členské příspěvky (v tom může být příkladem i pro nás domácí členy).

Pro Jaroslava byla vždy matematika středem zájmu a jeho nejoblíbenějším místem byla matematická knihovna. Měl neobyčejně rozsáhlou znalost literatury. Myslím, že jedním z důvodů jeho přestěhování do Polska byla proslulá varšavská matematická knihovna. V knihovně se seznámil i se svou manželkou, se kterou měl až dojemně hezký vztah. Jeho manželka zemřela jen pár týdnů před ním.

Kromě matematiky byla velkou láskou Jaroslava astronomie. Doma měl hvězdářský dalekohled, navštěvoval pravidelně odborné přednášky a vždy se zajímal o místa spojená s historií astronomie, především s působením Koperníka, Tycho Brahe a Keplera.

Další láskou Jaroslava byly knihy. Ve velkém množství nakupoval knihy v různých jazycích s tím, že si je přečte, až bude v penzi. Bohužel to asi nestihl.

Vladimír Müller

PROF. MIKULÁŠEK ZÍSKAL
NUŠLOVU CENU

Prof. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc., získal dne 13. prosince 2016 Nušlovu cenu České astronomické společnosti. Z laudatia vyjímáme:

Zdeněk Mikulášek vystudoval fyziku na Přírodovědecké fakultě MU v Brně v letech 1965–1970. Po promoci působil nejprve jako asistent v oboru fyzika na VUT